

vknjiženega in na vsakem oralu zemljišča na Štajarskem je bilo 60 gld. vknjiženih dolgov. Nadalje pravi, da je »vzorno gospodarstvo« v Obernhofu na Štajarskem že požrlo 100.000 gld. in več. Vsled zlega, ki tare kmeta, je pa krivo prekupovanje poljedeljskih pridelkov, t. j., ker jih kmet ne more prodati naravnost onemu, ki jih potrebuje za žizež, ampak le po mešetarju. — Njegov predlog za napravo posredovalnega urada se je izročil skupnemu deželno-kulturnemu in finančnemu odseku; konservativni poslanec Hagenhofer ga je dobil v poročilo.

V seji dne 10. februarja se je volil nov deželni odbor in smo zmagali Slovenci z gosp. Fr. Robičem. — V seji dne 12. februarja se je izročilo več peticij ali prošnji zavoljo škode po lanski toči, med drugimi tudi ona od občine Sv. Petra pod Gorami. Gosp. dr. Dečko in tovariši vprašajo v slovenskem jeziku c. kr. namestnika, zakaj so se v celjskem mestu razglasile volitve v državni zbor samo v nemškem jeziku? Nato gosp. c. kr. namestnik do danes še ni odgovoril. »Grazer Volksblatt« se pa zopet jezi nad predrznostjo Slovencev, da si upajo v graškem deželnem zboru slovenski popraševati vladnega zastopnika. V tisti seji je utemeljeval gosp. dr. Dečko svoj predlog, naj se iztrebi savinjska struga od Celja do Zidanega mosta, da bodo zamogli brez ovire les spravljati po plovih ali flosih. C. kr. namestnik je takoj odgovoril, rekoč: Že lani bi se bilo to zgodilo, če bi ne bila Savinja vedno tako velika. Skrbel bode, da se to zgodi prej ko mogoče. — V tisti seji se je sklenilo, da se imata o peticiji štajarskih učiteljev za izboljšanje plač posvetovati skupni finančni in šolski odsek.

V seji dne 16. februarja je izročil gosp. Žičkar prošnjo občin Mislinje in Kozjak za podporo zavoljo lanske toče; potem prošnjo občine Sv. Peter pod Gorami, naj se njej odpiše neki plačilni nalog za 25 gld. in prošnjo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za podporo.

Dne 16. februarja sta bili tudi dne finančni seji, katerih prva je trajala od 12. do 1/2 3. ure popoldne, druga pa od 5. do 8. ure zvečer. Pretresovale so se razne podpore, med drugimi tudi ona za c. kr. kmetijsko družbo štajarsko. Ta je dobivala do zdaj splošnje letne podpore po 5000 gld., zraven pa še po 2600 gld., da izdaja svoj gospodarski list v nemškem in slovenskem jeziku. Zdaj je pa svoj list povečala in zahteva namesto 2600 gld. 3200 gld. podpore za svoj časnik. Nekateri nemški udje finančnega odseka so kazali svojo nezadovoljnost s tem gospodarskim listom, češ, da ni pisan za kmeta in da ga ljudstvo nič ne obraja, da torej nikakor ne morejo glasovati za pomnoženo podporo. G. Žičkar je pa pri tej priliki povdarjal, da c. kr. kmetijska družba za Kranjsko izdaje list v slovenskem jeziku: »Kmetovalec«, ki je prav dobro in praktično urejevan in ga tudi štajarski gospodarji kaj radi prebirajo. Naj se torej štajarska in kranjska kmetijska družba porazumita, da bo zamogel »Kmetovalec« izhajati kot uradni list za štajarsko in kranjsko kmetijsko družbo. Predsednik finančnega odseka je pa pripomnil, da se finančni odsek o tem ne more posvetovati, kako da naj urejuje kmetijska družba svoje liste. Ker se mi stvar vendar dozdeva dovolj važna, naj bi slovenski zastopniki kmetijskih podružnic pri osrednjem odboru kmetijske družbe delali na to, da izhaja za obe družbi le eden slovenski list. Mislim, da bo s tem ustrezno obema družbama in njenim udom ter drugim naročnikom; gotovo pa tudi davkoplačevalcem. Namesto zahtevanih 3200 gld. se je dovolilo le 3000 gld. za izdavanje gospodarskega lista. V isti seji finančnega odseka se je dovolila podpora graškemu, mariborskemu in ljubljanskemu društvu za dirkanje vsakemu po 100 gld.; odbila se je pa prošnja društva za vzgojo perutnine v

Gradcu, naj se mu dovoli zraven navadne letne podpore po 100 gld. še eden stotnjak za napravo razstave.

Shod na Slatini.

Shod katoliško-političnega društva na Slatini dne 14. februarja se je sijajno obnesel. Toliko občinstva se še ni zbralo na naših shodih, odkar obstoji društvo. Ne samo kmečko ljudstvo, ampak tudi mnogo odlične gospode je prišlo poslušat naših poslancev. Ko je predsednik društva, veleč. gosp. nadžupnik Fröhlich, bil otvoril zborovanje, pozdravil komisarja gosp. Čapeka, prisotna poslanca in vse pričujoče ter na kratko narisal veliki pomen našega društva, poročal je naš državni poslanec, veleč. gospod dr. L. Gregorec o delovanju v državnem zboru.

Kakor smo slišali, je bilo to precej plodno in za nas hasnovito v zadnji perijodi. Samo za kmečke zadeve se je vršilo 40 sej. Sklenilo se je nekaj važnih postav narodom v prid. Volilna pravica se je razširila in 3 milijone jih dobi na novo volilno pravico. To je prvi korak do splošne, neposredne volilne pravice, v kateri se bo še le zvedel glas ljudstva. Ta bo važna za našo katoliško in slovansko idejo. Zdaj bode dobil katoliški živelj svojo moč, kakor jo je dobil na Nemškem, in avstrijsko slovanstvo bo dospelo do svoje prave veljave; 14 milijonov Slovanov, ki so sedaj le na papirju, ki pa enako Nemcem plačujejo denarni in krvni davek, bo veljalo več, nego 6 milijonov Nemcev, ki nas sedaj potiskajo v kot.

Tudi davčna postava se je spremenila kmetu v korist. Na podlagi te nove postave bode država dobivala mnogo novih dohodkov od tistih bogatinov, ki do sedaj niso nič, ali primeroma neznatne davke plačevali. Vsled teh novih dohodkov se bo mala obrtnina znižala za 25 %, zemljiški davek za 15 %, hišni pa za 20 %; prebitok se bode pa razdelil med posamezne dežele, ki bodo vsled tega imele manjše deželne doklade.

Velevažna je tudi nova domovinska postava, ki pride v veljavo leta 1901. Kako potrebna je že bila, naj nam razjasni samo en vzgled. Gradec šteje 120.000 ljudi, od teh pa ima samo 24.000 v Gradcu domovinsko pravico. Ostalih 96 tisoč je tujecev, torej tudi za njih reveže ni bil Gradec dolžen skrbeti, ampak občine, kamor so pripadali. Po novem zakonu bodo vsi ti pripadali mestu, kakor hitro bodo tam naseljeni 10 let, in oskrbljevanje njihovih ubožcev ima prevzeti Gradec, ne pa občine, iz katerih so se izselili, in kjer so imeli domovinsko pravico.

V narodnem obziru nam je državni zbor privolil slovensko-nemško spodnjo gimnazijo v Celju. Več se tu do sedaj še ni dalo doseči, dasiravno so na narodnem polju, posebno gledé nezakonitega uradovanja pri sodnijah in učnega jezika v šolah, velike pomanjkljivosti. Da so naše narodne razmere tako slabe, tega ni kriv presvetli cesar, ki je potrdil § 19 temeljnih državnih postav, vsled katerega nam gre v šoli, uradu in javnem življenju enaka pravica, kakor Nemcem. Tudi nemški narod kot tak tega ni kriv, ampak le nekatere njegove stranke, posebno liberalna. Ta pritiska na ministre, ministri na uradnike, in nemskutarije v Avstriji ni konca ne kraja. Vendar pa od svojih upravičenih zahtev odstopiti ne smemo, ker sicer ne bi bili vredni naše lepe slovenske zemlje.

V prihodnji državnozborni perijodi naš se čaka mnogo dela. Treba bo prenarediti krivično nagodbo z Ogersko, ki plačuje sedaj k skupnim stroškom le 30 %, Avstrija pa 70 %. Pravično bi bilo: Avstrija 58 %,

Ogersko pa 42%. Treba bo Ogrom tudi zabičati, da bolje gledajo na živinsko kugo v svojih deželah. Vsled njih nebrižnosti se zatrosi večkrat pri nas kužna bolezen in zaprta je meja in sejmi v našo veliko škodo. Velik nedostatek je tudi, da se v takih slučajih zaprejo sejmi celega okraja, mesto, da bi se pod varstvo dela samo okužena živina in njen posestnik.

Tudi šolski zakon potrebuje preosnove. Šole za kmete morajo se drugače uravnati, kakor za meščane. Na deželi naj se uvede 6letni redni šolski obisk in pa nedeljske šole. Da pa bodo naši poslanci s tem večjim uspehom delovali, treba da postopajo skupno v posebnem jugoslovanskem klubu. —

Katoliško-politično društvo zahvali gosp. poslanca za njegovo neumorno delovanje v državnem zboru, mu izreče popolno zaupanje, ga prosi, da še prevzame težko breme državnega poslanstva in da vstopi v jugoslovanski klub. Gospod poslanec obljubi prevzeti poslanstvo v prid našemu narodu in sebi v nekako radost, da v prihodnji državni zbornici gleda tiste v ponižanosti, katere je moral toliko let gledati v njihovi oholosti — poražene nemške liberalce.

Nato prevzame besedo gospod dr. Jurtela, deželni poslanec, ter nam navede razloge zopetnega vstopa deželnih poslancev v deželni zbor in razjasni, kako da je dospel gosp. Robič v deželni odbor. Občudovali smo veliko spretnost in taktiko naših deželnih poslancev. Zborovanje se je zaključilo s trikratnim živio - vsklikom na svetlega cesarja.

Ustanovni shod katoliško-političnega društva na Teharjih.

Pretekla nedelja je za nas imenitna, pa tudi zanimiva. Ustanovili smo katoliško politično društvo. Ko v lepih prostorih gospoda Cajhna, ki so bili polni, čast. gosp. J. Kržišnik navzoče pozdravi v imenu »Slovenskega Gospodarja« in prebere tri telegrame, zasliši se glas: »Ne bode nič, celjski socialisti so tu in mnogo jih je«. Gosp. Kržišnik kot načelnik osnovalnega odbora se tega ne ustraši in otvori zborovanje ter začne poročati, kako in zakaj smo zasnovali katoliško slovensko politično društvo. Že so se razlegali klici celjskih, ne štorskih socializmov: »Volimo predsednika!«. Ker č. g. Kržišnik tega ne privoli, nastal je šunder, da se je potem zborovanje moralo za nekaj časa prekiniti. Nekateri socialisti so si vendar dali dopovedati, da so se blamirali, ko hočejo, da bi glasovali in govorili, kakor na navadnih splošnih volilnih shodih, ko vendar mi ustanavljamo svoje društvo in bomo imeli kesneje razgovore društvene o volitvah, pri katerih smo jim hoteli dati besedo tudi njim, če bi bili pametni. Gospod Kržišnik se je z njimi nekaj časa prijazno pogovarjal, pa pri teh ljudeh je vse »bob v steno«.

Ker so socialisti uvideli, da so v ogromnej manjšini in da ne opravijo nič, zgubili so se v drugo gostilnico, k nemškemu Kustru; samo jeden ni hotel iti z njimi, če prav so ga silili. A ko jim je bilo jamčeno, da se mu ne bode nič zalega zgodilo, odšli so mirno. Potem je gospod predsednik dorazložil društvena pravila in namen, in vpisali so se do malega vsi navzoči. Na to smo volili: za načelnika: J. Kržišnika; za namestnika: župana Rebova; ta tajnika: obč. tajnika Preskerja; za knjižničarja: nadučitelja Vrečerja; za blagajnika: Šusteriča; za odbornike: Škrjanca, Cajhna, Ant. Štora in vrlega delavca Ant. Koštomaja. Urejamo že bralno sobo, kjer so na razpolago vsi pošteni slov. listi.

Potem smo oživili podružnico sv. Cirila in Metoda in volili nov odbor: J. M. Kržišnik (načelnik), Rebov,

Vrečer (tajnik), Presker, Tlakar, vrli delavec Arbanas itd. Med tem pa je gospod Hribar iz Celja izpregovoril nekaj besed za Ciril-Metodovo družbo. Ko smo dokončali, so pa prišli že spet celjski delavci nazaj rogovilit. Zaključili smo torej zborovanje. Rogovileže je pa hišni gospodar, krčmar Cajhen prav vrolo sprejel: »Če ste pošteni, mirni ljudje, dobrodošli; če pa ne, pa nimate prostora v mojej hiši. In vedite, da je med nami nam vsem vladar in gospod Bog«. Odgovorili so z zasmehovanjem in takoj, ne vstopivši, odšli.

Ostali smo se razgovarjali še dalje časa in vsi smo bili jedini v misli, da so nam socialisti z brezumnim početjem prav zelo ustregli. Deset izvrstnih govorov ne bi bilo naših ljudij toliko v dobrih načelih utrdilo, kolikor jih je njih rogovilstvo. »Kaj bi bilo, glasililo se je z vseh strani, kaj bi bilo, če bi ti ljudje, ti socialisti krmilo in moč dobili v roke!«

A ti novo društvo teharsko, napreduj krepko, zmaguj vse težave, kakor si krasno zmagalo v prvem boju! A vi moške teharske fare, pristopite vsi, kateri še niste, k društvu, da se boste v njem učili svojih pravic, da se bodete vzgajali v javnem življenju!

Cerkvene zadeve.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Za Mohorjevo družbo sta zimski in jesenski čas najbolj imenitna, zakaj oba sta jej časa žetve. V zimskem času sprejema vnovič ude in njihove letne darove, v jeseni pa jim za to podaja novo duševno hrano; če gre vse po sreči, veseli se najpoprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe. Naj bi nastoplo leto prineslo prav obilo medsebojnega veselja ob obeh teh znamenitih časih! — Zato se po svoji navadi obračamo zdaj do vseh Slovencev in Slovenk ter jih vabimo pristrčno, naj se zopet pridružijo naši vseslovenski družbi, da se nas zopet nabere na tisoče in tisoče. To bode vsemu narodu v srečo in čast, ter ga bo tudi prijetno osvitljalo pred unanjim svetom. Po skupni molitvi se bomo udeleževali nebeških dobrot, iz družbenih knjig pa zajemali lepe nauke, kateri nas bodo izobraževali ter nam krepili duha. Res, goldinar dati je marsikomu težavno, a resnica je tudi, da si ga kateribodi vsaj desetkrat prihrani potem, ko mu nove knjige napravljajo pošteno razvedrilo in veselje; lepih naukov v njih pa celo ne moreš preplačati nikdar, ker ti koristijo za čas in večnost. Torej le kmalu se oglasite (če se še niste) pri gg. poverjenikih in kolikor le mogoče naj vas pristopi še novih! Verjemite, da vam ne bode žal! Preč. gg. poverjenike in druge rodoljube pa prosimo prelepo, da bi ne opešali v svojem izkušenem, trudoljubnem delovanju za družbo. Z njihovo pomočjo upamo, da bo družba sv. Mohorja, če ne morda tam pa tam še narastla, vsaj vstrajala na svoji dosedanji višini. Zlasti v obmejnih krajih naj bi le še narasčala!

Knjige izidejo iste, kakor jih napoveduje družbeni »Glasnik«: 1. »Zgodbe sv. pisma«. IV. snopič. »Zgodbam« je namen, Slovence bolje seznaniti z božjim razodetjem in nauki sv. pisma; močno želimo, da pridejo v sleherno slovensko družino. Dozdaj izišli 3 snopiči se še dobé vsaki po 50 kr.

2. »Sveti rožni venec«. Knjiga obsega na 20 polah pouk o rožnem vencu in njega bratovščinah, vrhu tega pa še celoten molitvenik. Nemški izvirnik so ob svojem času priporočali rajni briksenski škof Vincencij Gasser tako-le: »Ta knjižica je kaj pripravna, da pobožnost sv. rožnega venca srcu omiluje, častitljivo rožnovensko